

Gyógyszerészet 45. 467–468. 2001.

Zalai Károly professor 80 éves

A Magyar Gyógyszerészeti Társaság elnöksége, vezetősége és valamennyi tagja nevében őszinte tisztelettel és szeretettel köszöntöm dr. Zalai Károly egyetemi tanárt, a magyar gyógyszerészet kiemelkedő személyiségét, 80. születésnapja alkalmából.

80 év hosszú idő, nagyon hosszú. Mi mindent lehet ennyi idő alatt megélni és átélni? Mi mindent lehet megtanulni, a megtanultakat és a megszerzett tapasztalatot továbbadni, s mennyi mindent lehet alkotni?

A felvetett kérdésekre gazdag és sikeres életútja ad választ.

Gyógyszerészcsaládból származott, amely indíttatás egész életpályáját meghatározta. Gyógyszerészi tanulmányait a Pázmány Péter Tudományegyetemen végezte, ahol 1943-ban szerezte gyógyszerészi oklevelét. Kémiai tárgyú gyógyszerészdoktori értekezését Széki professor intézetében 1947-ben summa cum laude eredménnyel védte meg. 1948-tól 1952-ig közfoglalmú gyógyszerértékben dolgozott gyógyszerészként, gyógyszerértékvezetőként, 1952-től szakfelügyelő a Pest Megyei Tanács Gyógyszer-tári Központjában, később vezető szakfelügyelői megbízást kap a Fővárosi Tanács Gyógyszer-tári Központjában. E megbízásait követően munkájában már nem csupán – ami önmagában sem kevés – analitikai kémiai tudására, ismereteire számítanak kinevezői, hanem szakpolitikai tevékenységére is. Megbízást kap a budapesti szakfelügyelői hálózat megszervezésére, a szakfelügyelői laboratórium kialakítására. Kiváló szakmai kvalitásokkal rendelkező gyógyszerészeket gyűjt maga köré, akikkel együtt máig emlegetett mintaszerű szakfelügyeletet épít fel. Kiváló pedagógiai érzékét nem csupán azzal jelzi, hogy szinte tévedhetetlenül választ ki embereket feladatokra, hanem azzal is, hogy elévülhetetlen érdemeket szerez a magyarországi gyógyszer-tári asszisztensképzés megindításában, tananyagának összeállításában is. Éveken át vesz részt az asszisztensképzésben a gyógyszer-technológia tárgy oktatójaként. Részt vesz a „Gyógyszer-tári asszisztensek kézikönyve” című könyv megírásában, majd később a többször is megjelentetett „Gyógyszer-technológia” című könyvével az asszisztensképzés számára alkotott máig használt tankönyvet.

Nem kis részben addigi tevékenységének elismeréseképpen is, 1962-ben meghívást kap a Budapesti Orvostudományi Egyetem Gyógyszerésztudományi Karára a „Gyógyszerügyi szervezés” oktatására. Mint korábban már többször, most is úttörő feladatot kap azzal, hogy dolgozza ki a gyógyszerügyi szervezés tárgy tematikáját és indítsa el annak oktatását gyógyszerészhallgatók részére. A tárgyból jegyzetet, majd hamarosan könyvet jelent meg, amely ma is alapját képezi a gyógyszerügyi szer-

vezés tan egyetemi oktatásának. Az akkor igen fiatal tudományterület ezzel a lépéssel vesz nagy lendületet. Megindul a tárgyból a gyógyszerészdoktori értekezések írása (irányításával 105 gyógyszerészdoktori értekezés készül el), megalakul a Magyar Gyógyszerészeti Társaságon belül a Gyógyszerügyi Szervezési Szakosztály, a tudományterületről akadémiai értekezések készülnek, elindul a gyógyszerügyi szervezés tudomány nemzetközi karrierje is. Ez utóbbit, nem csekély mértékben Zalai professor munkálkodásának

köszönhetően, a Nemzetközi Gyógyszerész Szövetség (FIP) felvette hivatalos szekciói közé. Zalai professor maga is e területről készített munkájával nyerte el a kandidátusi fokozatot, majd 1992-ben – másik kedvenc tudományterületéből, a gyógyszerészet történetéből választva témát – a tudományok doktora fokozatot.

1966-ban, Csipke professor halálát követően kapott megbízást a budapesti Egyetemi Gyógyszertár vezetésére. Munkája eredményeként változott a gyógyszer-tár műszaki színvonala, és részben feladatköre. Jelentős mértékben bővült oktatási feladata is. Míg kezdetben a gyógyszerügyi szervezés tan oktatása tartozott feladatkörébe, ma már – Zalai professor közreműködésével – a matematika, a tudománytörténet és propedeutika, a klinikai gyógyszerészet, valamint a gyógyszerészi közgazdaságtan című tárgyak is. Ez utóbbiak tematikája ugyan lényeges változáson ment át az elmúlt évek során, de szellemében, és abban a felismerésben, hogy ezek oktatására a magyar gyógyszerészhallgatóinak alapvető szüksége van, Zalai professornak alapvető érdemei vannak. Sokrétű munkálkodásának eredményeképpen az Egyetemi Gyógyszertár intézeti rangra emelkedett.

Ő maga is rendkívül aktív tudományos tevékenységet végez. Gyógyszerügyi szervezés és gyógyszerészet története témakörökből közel 300 publikációt közöl.

1984–1990. között a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Gyógyszerésztudományi Karának dékánja. Ebben az időszakban valósult meg az 5 éves, valamint az idegen nyelvű gyógyszerészképzés.

Igen jelentős feladatokat vállalt a gyógyszerészi közéletben is. 1964-ben a Magyar Gyógyszerészeti Társaság főtítkárává választották. E funkcióját 11 éven át látta el. 1975-től a Társaság elnöke, 1982-től 1986-ig annak társelnöke volt. Számos más tudományos társaságnak volt tisztségviselője, mint pl. a Magyar Orvostörténelmi Társaságnak, a MOTESZ-nek. Tagja a Nemzetközi Gyógyszerésztörténelmi Társaságnak, valamint a Nemzetközi Gyógyszerésztörténelmi Akadémiának. Előbbinek 1982–1989 között, utóbbinak 1991–1995 között elnöke volt.

1976-tól 1984-ig a Nemzetközi Gyógyszerész Szövetség (FIP) egyik alelnöke.

Kiemelkedő munkásságát hazai és külföldi kitüntetésekkel, tiszteletbeli tagságokkal ismerték el. Többek között a „Kiváló gyógyszerész”, a „Magyar Köztársaság Csillagrendje” kitüntetések tulajdonosa. A Semmelweis Orvostudományi Egyetem 1996-ban „Professor emeritus” címmel, a Magyar Gyógyszerész Kamara 2001-ben életműdíjjal tüntette ki.

A jubileum alkalmából jó erőt, egészséget, további sikereket kíván, a Magyar Gyógyszerészeti Társaság tagsága nevében:

Dr. Vincze Zoltán a Társaság elnöke

Z. Vincze: *On Professor Károly Zalai's 80th birthday*

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar Gyógyszerészeti Társaság Elnöksége és Tudományos Bizottsága pályázati felhívást tesz közzé fiatal kutatók részére kongresszusi támogatás elnyerésére.

A kongresszusi pályázati támogatás feltételei:

1. Pályázati kérelem, megnevezve a konferencia lényeges adatait és a kért támogatási összeget.
2. Belföldi, külföldi kongresszus szervezőbizottságától elfogadott és visszaigazolt előadás, poszter absztrakt másolata.
3. Pályázni lehet 35 éves korig, mellékelve a pályázó tudományos életrajzát és publikációs listáját, munkahelyi vezetőjének támogató levelét, valamint, hogy mióta tagja az MGYT-nek.
4. A pályázat benyújtásának határideje: minden naptári negyedév utolsó munkanapja. Levélcím: 1085 Budapest, Gyulai Pál u. 16.
5. A negyedévente összeülő Bíráló Bizottság egy-egy pályázati kérelemre, a pályázati feltételek teljesülése esetén, valamint a pályázók számának ismeretében, maximálisan az alábbi összeget ítélni oda a pályázónak:
 - Belföldi kongresszusra maximum 40 ezer Ft.
 - Európai kongresszusra maximum 80 ezer Ft.
 - Tengeren túli kongresszusra maximum 140 ezer Ft.
 - Az oklevelet biztosító tanfolyamok esetén a megítélhető összegről a Bíráló Bizottság dönt.
6. A pályázat eredményéről és pozitív döntés esetén további technikai kérdésekről az MGYT Titkársága levélben értesíti a pályázót.
7. Sikeres pályázat esetén, a konferencia befejezése után részletes útijelentést kell elküldeni az MGYT Titkárságára, 20 napon belül.

*MGYT Elnöksége és
Tudományos Bizottsága*